

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Katowice, dnia 7 sierpnia 2024 r.

Poz. 5482

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NPII.4131.1.677.2024 WOJEWODY ŚLĄSKIEGO

z dnia 2 sierpnia 2024 r.

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr IV/23/24 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu umarzania lub odraczania albo rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym gminy Bobrowniki oraz jej jednostek podległych, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania przedmiotowych ulg, w całości, jako sprzecznej z art. 56 i art. 59 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 ze zm.).

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 27 czerwca 2024 r. Rada Gminy Bobrowniki przyjęła uchwałę nr IV/23/24 w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu umarzania lub odraczania albo rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym gminy Bobrowniki oraz jej jednostek podległych, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania przedmiotowych ulg, dalej jako „uchwała”.

W podstawie prawnej uchwały powołano m.in przepisy art. 59 ust. 1, 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, dalej jako *ustawa*.

Uchwała została doręczona organowi nadzoru w dniu 3 lipca 2024 r.

Badając uchwałę organ nadzoru stwierdził, że jest ona niezgodna z prawem.

Według § 3 ust. 1 uchwały:

1. W przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi Wójt Gminy Bobrowniki może na wniosek dłużnika bądź z urzędu, biorąc pod uwagę możliwości płatnicze dłużnika oraz uzasadniony interes wierzyciela, umorzyć należności pieniężne, jeżeli:

a) osoba fizyczna – zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6.000 zł;

b) osoba prawna – została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;

c) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;

d) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;

e) zachodzi ważny interes dłużnika lub interes publiczny.

Postanowienie to stanowi nieprawidłową realizację upoważnienia wynikającego z przepisu art. 59 ust. 3 ustawy, zgodnie z którym organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 ustawy. Z tak sformułowanej normy kompetencyjnej wynika, iż regulacja dotycząca stosowania ulg z urzędu ma charakter fakultatywny, organ stanowiący gminy może uchwalić ulgi w oparciu o swobodnie wybrane przesłanki z art. 56 ust. 1 ustawy, jednakże nie może przesłanki tych modyfikować. W ocenie organu nadzoru Rada Gminy dokonała niedozwolonych modyfikacji: w § 3 ust. 1 lit. a uchwały ograniczając formę ulgi wyłącznie do umorzenia należności pieniężnych, lit. b poprzez użycie ogólnikowego, nie występującego w omawianej regulacji ustawowej zwrotu „*W przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi /.../*”, lit. c poprzez rozszerzenie możliwości udzielenia ulg przez dodanie zwrotów „*na wniosek dłużnika*” i „*biorąc pod uwagę możliwości płatnicze dłużnika oraz uzasadniony interes wierzyciela*”, a w § 3 ust. 1 lit. e dodanie słów „*ważny interes dłużnika lub /.../*”. Oczwistym jest, że organ stanowiący modyfikując w treści uchwały przepis art. 56 ust. 1 w związku z art. 59 ust. 1 ustawy dopuścił się istotnego naruszenia prawa.

Podobną uwagę odnieść należy do postanowienia § 4 ust. 1 uchwały, w którym wprowadzono modyfikacje regulacji ustawowych polegające na dodaniu wyrazów: *W przypadkach uzasadnionych względami społecznymi lub gospodarczymi /.../*, wprowadzając możliwość udzielenia ulg wyłącznie na wniosek dłużnika i pomijając ulgę polegającą na umorzeniu zobowiązania, a ponadto ponownie odwołując się do pojęć *możliwości płatniczych dłużnika oraz uzasadnionego interesu wierzyciela*.

Natomiast sytuacja opisana w § 4 ust. 3 uchwały, w aspekcie cywilistycznym sprowadzająca się do odstąpienia od umowy zwolnienia z długu, została uregulowana w przepisach Kodeksu cywilnego i brak jest kompetencji Rady Gminy do podjęcia takiej regulacji; uwaga ta dotyczy również § 5 ust. 3 uchwały.

Powyżej opisane uchybienia należy zaliczyć do kategorii istotnych naruszeń prawa. Za istotne naruszenie prawa uznaje się uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Istotne naruszenie prawa powoduje, że akt pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym, a sprzeczność ta jest oczywista, bezpośrednia, i wynika wprost z porównania treści przepisu z ocenianą regulacją. Chodzi tu o wady kwalifikowane, z powodu których cały akt lub jego część nie powinien wejść w ogóle do obrotu prawnego. W takiej sytuacji konieczne jest stwierdzenie nieważności aktu, czyli jego wyeliminowanie z obrotu prawnego z mocą *ex tunc*, co powoduje, że dany akt, czy jego część nie wywołuje skutków prawnych od daty jego podjęcia (zob. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 7 marca 2017 r., sygn. akt II SA/Wa 2197/16, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Opolu z dnia 24 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Ol 859/18, wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 stycznia 2019 r., sygn. akt II SA/Gd 693/18; CBOŚA).

Przepis art. 91 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, iż uchwała lub zarządzenie organu gminy sprzeczne z prawem są nieważne. O nieważności uchwały lub zarządzenia w całości lub w części orzeka organ nadzoru w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia uchwały lub zarządzenia, w trybie określonym w art. 90.

Mając powyższe na uwadze, stwierdzenie nieważności uchwały Nr IV/23/24 Rady Gminy Bobrowniki z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu umarzania lub odraczania albo rozkładania na raty spłaty należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym gminy Bobrowniki oraz jej jednostek podległych, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga będzie stanowić pomoc publiczną oraz wskazania organów uprawnionych do udzielania przedmiotowych ulg, w całości, należy uznać za uzasadnione i konieczne.

Pouczenie

Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach, za pośrednictwem Wojewody Śląskiego, w terminie 30 dni licząc od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Śląskiego
Zastępca Dyrektora Wydziału Nadzoru Prawnego

Iwona Andruszkiewicz